Polska

Wrzesień 2024 r.

Obecnie w Polsce przebywa **prawie milion uchodźców z Ukrainy**, w większości kobiet i dzieci, co stanowi około 2,5% ogółu ludności Polski.

UNHCR koordynuje działania 103 organizacji w ramach **Regionalnego Planu Działania na Rzecz Uchodźców z Ukrainy,** z czego większość to organizacje lokalne.

UNHCR wspiera rząd Polski w zapewnieniu uchodźcom **dostępu do terytorium, statusu prawnego, dokumentacji** oraz **przysługujących im praw.**

STATYSTYKI DOTYCZĄCE LUDNOŚCI (połowa 2024 r.)

Uchodźcy	980 034
Osoby ubiegające się o azyl	9 266
Osoby bezpaństwowe	1 487
Inne osoby objęte ochroną UNHCR	1 328

Trzy główne kraje pochodzenia**

Uchodźcy		Osoby ubiegające się o azyl	
Ukraina	970,120	Rosja	2,837
Białoruś	8,794	Ukraina	2,258
Rosja	2,845	Białoruś	1,740

**Półroczne sprawozdanie statystyczne UNHCR za 2024 r. oraz wyszukiwarka danych UNHCR*

ODPOWIEDŹ NA SYTUACJĘ UCHODŹCÓW Z UKRAINY

Na 19.09.2024 r. w Polsce przebywa 970 120 uchodźców z Ukrainy.

Ochrona: Uchodźcom z Ukrainy przyznaje się status ochrony czasowej, którą Polska przedłużyła do września 2025 r.

Wsparcie dla uchodźców znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji: UNHCR pracuje nad wzmocnieniem systemów krajowych i wspiera zwiększenie potencjału rządu w zakresie pomocy uchodźców znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji w Polsce. Uchodźcy mogą uzyskać dostęp do informacji i otrzymać wsparcie w centrach integracyjnych, za pośrednictwem mobilnych zespołów odwiedzających uchodźców mieszkających poza dużymi miastami oraz online za pośrednictwem mediów społecznościowych, przy czym UNHCR wspiera rozwój cyfrowych punktów informacyjnych.

Integracja ekonomiczna: UNHCR dąży do umożliwienia uchodźcom usamodzielnienia się, nabywania kompetencji i wnoszenia znaczącego wkładu w społeczność przyjmującą oraz w społeczność w państwie pochodzenia po powrocie, gdy tylko pozwolą na to warunki. Biuro UNHCR współpracuje z władzami, organizacjami międzynarodowymi i sektorem prywatnym w celu umożliwienia uchodźcom znalezienia pracy i rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, takich jak potrzeba przekwalifikowania, dostęp do zajęć z języka polskiego czy opieki nad dziećmi itp.

Koordynacja: UNHCR prowadzi i koordynuje działania związane z pomocą uchodźcom w Polsce, oferując polskiemu rządowi wsparcie. Struktura koordynacji opiera się na pięciu sektorach i pięciu głównych grupach roboczych. UNHCR współprzewodniczy działaniom w sektorze ochrony i integracji ekonomicznej, zespołowi ds. zarządzania informacjami oraz grupie roboczej ds. PSEA.

GŁÓWNE INFORMACJE

Przedłużenie ochrony czasowej do września 2025 r.

Polska znowelizowała swoją specustawę, a większość zmian weszła w życie 1 lipca. Biuro UNHCR opublikowało rekomendacje dotyczące tych najnowszych zmian, w których z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie ochrony czasowej, dostęp do zezwoleń na pobyt na dłuższy okres (nieuzależnionych od podjęcia pracy lub nauki) oraz obowiązek szkolny dla dzieci uchodźczych. UNHCR wyraża zaniepokojenie potencjalnymi konsekwencjami zmian, takich jak wymóg posiadania ważnego dokumentu podróży potwierdzającego tożsamość, powiązanie świadczeń socjalnych z zapisaniem do szkoły i zaprzestanie udzielania wsparcia finansowego dla prywatnych gospodarzy. UNHCR nadal współpracuje z władzami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w zakresie wdrażania rekomendacji.

Obowiązek szkolny dla dzieci z Ukrainy

Od 2 września dzieci ukraińskich uchodźców w Polsce są objęte obowiązkiem szkolnym, co jest pozytywnym zjawiskiem, zważywszy, że w ubiegłym roku ponad połowa dzieci z Ukrainy w Polsce nie była zgłoszona do krajowego systemu szkolnictwa. Biuro UNHCR i jego partnerzy wspierają integrację uchodźców w szkołach, dzielą się zasobami i materiałami oraz wspierają kampanię „Powrót do nauki w klasie" opracowaną przez Ministerstwo Edukacji i UNICEF.

Deloitte. UNHCR The UN Refugee Agency

Badanie potwierdza pozytywny wpływ uchodźców na polską gospodarkę

Jak wynika z najnowszego badania, uchodźcy z Ukrainy znacząco przyczynili się do rozwoju polskiej gospodarki w ciągu ostatnich dwóch lat. Szacuje się, że uchodźcy z Ukrainy wnieśli od 0,7 do 1,1 procent do Produktu Krajowego Brutto (PKB) Polski w 2023 r. W raporcie „Analiza wpływu uchodźców z Ukrainy na gospodarkę Polski", przeprowadzonym przez Deloitte na zlecenie UNHCR, Agencji ONZ ds. Uchodźców przewiduje się, że ich wkład będzie dalej rósł

📖 Zob. nasz komunikat prasowy i raport (jęz. angielski i polski).

Główne priorytety

- **Dostęp do azylu:** We współpracy z polskimi władzami biuro UNHCR wizytuje przejścia graniczne i obszary przygraniczne. Dotychczas w 2024 r. odbyło 31 wizyt monitorujących na granicach. Biuro UNHCR przeprowadziło również w tym roku 67 wizyt monitorujących w ośrodkach detencyjnych i zwiększyło swoją obecność w ośrodkach recepcyjnych, gdzie obyło 68 wizyt, w szczególności w celu zapewnienia pomocy prawnej osobom ubiegającym się o azyl. Wraz ze Strażą Graniczną Biuro UNHCR zorganizowało w maju warsztaty na temat ochrony dzieci dla 21 funkcjonariuszy. Oprócz promowania dostępu do terytorium i azylu UNHCR promuje alternatywne rozwiązania wobec detencji. W maju Biuro UNHCR przeszkoliło w tym zakresie 58 polskich sędziów, wspólnie ze Stowarzyszeniem Sędziów Polskich, IOM i UNICEF. W ostatnich latach utrzymuje się pozytywny trend spadku liczby dzieci przebywających w detencji z 589 w 2022 r. do 46 w czerwcu 2024 r.
- **Ochrona i wsparcie osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji:** UNHCR i partnerzy oferują usługi i pomoc uchodźcom w ośrodkach prowadzonych przez władze lokalne lub lokalne organizacje pozarządowe w największych miastach Polski oraz za pośrednictwem zespołów mobilnych docierających do oddalonych miejsc. Do połowy 2024 r. te ośrodki i zespoły wsparły ponad 40 000 osób, oferując różne usługi, takie jak pomoc prawna, wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego, zajęcia językowe i zajęcia grupowe. UNHCR i partnerzy prawni udzielili również porad prawnych w zakresie dokumentacji, statusu i dostępu do praw ponad 8 100 uchodźcom w pierwszej połowie 2024 r. Ponadto UNHCR i partnerzy starają się udostępniać online wiarygodne i aktualne informacje w odpowiednich językach.
- Zespoły mobilne nie tylko identyfikowały i kierowały osoby potrzebujące konkretnej pomocy do odpowiednich służb, ale także przeprowadziły rozmowy z ponad 1700 uchodźców w ramach monitorowania ochrony UNHCR, co pozwoliło na przeprowadzenie przydatnej analizy dostępu do ochrony prawnej uchodźców. W najnowszym raporcie dotyczącym ochrony podkreślono obawy uchodźców dotyczące dokumentacji i przyznawania statusu na dłuższy okres, dostępu do zakwaterowania oraz wyzysku w pracy. Stanowi to uzupełnienie oceny potrzeb przeprowadzonej w 2023 r. i następnie ponownie w 2024 r., ze szczególnym uwzględnieniem integracji społeczno-ekonomicznej. Wyniki wspólnej analizy, opartej na danych dotyczących potrzeb uchodźców i luk w usługach, wskazują kierunek działań humanitarnych w celu uzupełnienia starań rządu.
- **Integracja i samodzielność uchodźców:** UNHCR promuje działania na rzecz godziwej pracy dla uchodźców i ich integracji ekonomicznej, współpracując z władzami i sektorem prywatnym w celu zbadania wpływu integracji uchodźców na polską gospodarkę. Wraz z władzami i podmiotami prywatnymi UNHCR pomaga uchodźcom w znalezieniu pracy i wspiera integrację społeczno-ekonomiczną, w tym dostęp do świadczeń socjalnych (edukacja, zdrowie, usługi socjalne). Łącznie w 2024 r. z interwencji w zakresie źródeł utrzymania i integracji ekonomicznej skorzystało 17 879 osób. W tym ponad 1100 uchodźców wzięło udział w 20 targach pracy, w których UNHCR uczestniczyło lub które współorganizowało w 2024 r., a także około 70 osób mieszkających w miejscach zbiorowego zakwaterowania, które zarejestrowały się w pilotażowym projekcie „aktywizacji zatrudnienia", aby otrzymać indywidualne wsparcie w znalezieniu pracy. UNHCR pracuje nad cyfrowym narzędziem mapującym usługi związane z rozwojem umiejętności, uznawaniem kwalifikacji i dostępem do rynku pracy.

Współpraca z partnerami

- UNHCR współpracuje m.in. z Kancelarią Premiera, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej, ze Strażą Graniczną i z Urzędem do Spraw Cudzoziemców. Ściśle współpracuje również z władzami lokalnymi i miejskimi.
- Obecnie UNHCR współpracuje z dziesięcioma partnerami, przy czym są to wyłącznie polskie organizacje: Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (SIP), Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć, Centralna Rada Romów, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (FDDS), Feminoteka, Habitat for Humanity, Caritas, Fundacja Polskie Forum Migracyjne wraz z czterema partnerskimi organizacjami pozarządowymi, Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek (CWII) oraz Internationaler Bund Polska (IBP). Kilka z nich współpracuje z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, co daje łączną liczbę 26 lokalnych partnerów. Biuro UNHCR wspiera ponadto organizacje społeczne i organizacje kierowane przez uchodźców za sprawą 23 grantów w ramach działań mających na celu wzmocnienie lokalnych możliwości.
- **Współpraca zewnętrzna:** UNHCR współpracuje z darczyńcami, mediami, partnerami i społeczeństwem obywatelskim w celu promowania opinii uchodźców oraz z myślą o integracji i pokojowym współistnieniu ze społecznościami przyjmującymi.

Bezpaństwowość

- Polska nie przystąpiła do Konwencji ONZ o ograniczeniu bezpaństwowości z 1954 r. ani z 1961 r. i nie posiada procedury ustalania bezpaństwowości. UNHCR zachęca posłów i senatorów do realizacji rekomendacji UNHCR przedstawionych w ramach mapowania w 2019 r. w celu wyeliminowania zidentyfikowanych luk.

Biuro UNHCR w Polsce

Pracownicy:

40 pracowników międzynarodowych

79 pracowników krajowych

Przedstawicielstwa:

1 Biuro Krajowe w Warszawie
1 Biuro Terenowe w Warszawie
1 Biuro Terenowe w Lublinie
1 Biuro Lokalne w Krakowie
1 Biuro Terenowe w Rzeszowie

Informacje finansowe (stan na wrzesień 2024 r.)

Zapotrzebowanie finansowe w 2024 r.:
$ 85 mln

Przekazano 35%
$ 32 mln

Luka w finansowaniu 65%
$ 53 mln

UNHCR pragnie podziękować za wsparcie naszym największym darczyńcom:

Australia | Belgia | Dania | Francja | Niemcy | Irlandia | Nowa Zelandia | Holandia | Norwegia | Republika Korei | Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej | Szwecja | Szwajcaria | Stany Zjednoczone Ameryki

UNHCR dziękuje także podmiotom i osobom prywatnym za ich hojne wsparcie.